کتێبی شەشەم : هەڵوەشێنەرەوەکانی ئیسلام

الكتاب السَّادس: «نواقض الإسلام»

للإمام المجدِّد: محمَّد بن عبد الوهَّاب التَّميميِّ رضي الله عنه

اعْلَمْ أَنَّ مِنْ أَعْظَمِ نَوَاقِضِ الْإِسْلَامِ عَشَرَةٌ:

بزانە کەوا هەڵوەشێنەرەوەکانی ئیسلام (دە) هەڵوەشێنەرەوەن:

الْأَوَّلُ: یەکەم:

الشِّرْكُ فِي عِبَادَةِ اللهِ.

شیرک بریاردان لە خواپەرستیدا

قَالَ تَعَالَى: ﴿ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِۦ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُ ﴾ [النساء:٤٨].

خوای گەورە دەفەرمویت: ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِۦ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُ ﴿٤٨﴾ النساء﴾ واتە: (بێگومان هەرگیز خوا لەدانانی هاوبەش بۆی نابوورێ و لەخوار شیرکەوە لەهەر گوناهێك دەبوورێ بۆ هەرکەسێك خۆی بیەوێت)

وَقَالَ: ﴿إِنَّهُۥ مَن يُشْرِكْ بِٱللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ ٱلْجَنَّةَ وَمَأْوَىٰهُ ٱلنَّارُ ۖ وَمَا لِلظَّـٰلِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴿٧٢﴾ ﴾ [المائدة].

وە دەفەرمویت: ﴿إِنَّهُۥ مَن يُشْرِكْ بِٱللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ ٱلْجَنَّةَ وَمَأْوَىٰهُ ٱلنَّارُ ۖ وَمَا لِلظَّـٰلِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴿٧٢﴾ المائدة﴾ واتە: (چاك بزانن کە هەرکەسێك شەریك و هاوبەش بۆخوا دابنێ بێ شك خوا بەهەشتی لەسەر یاساغ دەکا جێ و شوێنی ئاگرە، ستەمکارانیش هیچ جۆرە یارمەتی دەرێکیان بۆ نییەو رزگار نابن.)

وَمِنْهُ: الذَّبْحُ لِغَيْرِ اللهِ؛ كَمَنْ يَذْبَحُ لِلجِنِّ، أَوْ لِلْقَبْرِ.

وەهەر لەوانە: ئاژەڵ سەربڕین بۆ جگە لە خوا ، وەکو ئەوەی کەسێک بۆ جنۆکە یان بۆ گۆڕێک –ئاژەڵێک- سەرببڕێت

الثَّانِي: دووەم :

مَنْ جَعَلَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللهِ وَسَائِطَ؛ يَدْعُوهُمْ، وَيَسْأَلُهُم الشَّفَاعَةَ، وَيَتَـوَكَّـلُ عَلَيْهِمْ= كَفَرَ إِجْمَاعًا.

هەرکەسێک لە نێوان خۆی و خوای گەورەدا چەند نێوەندێک دابنێ و لێیات بپارێتەوە و داوای شەفاعەتیان لێ بکات و پشتیان پێ ببەستێ ، ئەوا بەو کارەی بە کۆڕای زانایان کوفری کردووە ..

الثَّالِثُ: سێیەم :

مَنْ لَمْ يُكَفِّرِ الْمُشْرِكِينَ، أَوْ شَكَّ فِي كُفْرِهِمْ، أَوْ صَحَّحَ مَذْهَبَهُمْ = كَفَرَ إِجْمَاعًا.

هەرکەسێک موشریکەکان بە کافر نەزانێت ، یان گومانی بوو لە کافر بوونیان ، یان مەزهەبەکەیانی بە راست زانی ، ئەوا کوفری کردووە .

الرَّابِعُ: چوارەم :

مَنْ اعْتَقَدَ أَنَّ غَيْرَ هَدْيِ النَّبِيِّ ﷺ أَكْمَلُ مِنْ هَدْيِهِ، أَوْ أَنَّ حُكْمَ غَيْرِهِ أَحْسَنُ مِنْ حُكْمِهِ -كَالَّذِينَ يُفَضِّلُونَ حُكْمَ الطَّوَاغِيتِ عَلَى حُكْمِهِ-؛ فَهُوَ كَافِرٌ.

هەرکەسێک باوەڕی وا بێت کەوا جگە لە هیدایەتی پێغەمبەر تەواوترە لە هیدایەتی ئەو ، یان حوکمی جگە لەو باشترە لە حوکمەکەی – وەکو ئەوانەی فەزڵی حوکمی تاغوتەکان دەدەن بە سەر حوکمەکەیدا – ئەوا کەسێکی کافرە.

الخَامِسُ: پێنجەم :

مَنْ أَبْغَضَ شَيْـئًا مِمَّا جَاءَ بِهِ الرَّسُولُ ﷺ -وَلَوْ عَمِلَ بِهِ-؛ كَفَرَ إِجْمَاعًا.

هەرکەسێک رقی ببێت لە شتێک لەوەی کە پێغەمبەری خوا هێناویەتی ، هەرچەندە کاری پێبکات ئەوا کوفری کردووە.

وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا۟ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَٰلَهُمْ ۝٩﴾ [محمَّد].

بەڵگەیش لەسەر ئەوە ئەو ئایەتەیە کە خوای گەورە دەفەرموێت : (ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا۟ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَٰلَهُمْ ۝٩﴾ [محمَّد].) واته : چونكه ئەو قورئانە پیرۆزەی کە بۆ سەر پێغەمبەری خوا دابەزی ئەوان پێیان ناخۆش بوو ڕقیان لە قورئان بوو بۆیە خوای گەورە کردەوەکانی بەتاڵ کردنەوە)

السَّادِسُ: شەشەم :

مَنِ اسْتَهْزَأَ بِشَيْءٍ مِنْ دِينِ اللهِ، أَوْ ثَوَابِهِ، أَوْ عِقَابِهِ = كَفَرَ.

هەرکەسێ گاڵتە بکات بە شتێک لە دینەکەی پێغەمبەر یان پاداشتی خوای گەورە یان سزاکەی ئەوا کوفری کردووە

وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿قُلْ أَبِٱللَّهِ وَءَايَٰتِهِۦ وَرَسُولِهِۦ كُنتُمْ تَسْتَهْزِءُونَ ۝٦٥ لَا تَعْتَذِرُوا۟ قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَٰنِكُمْ﴾ [التوبة].

بەڵگەش ئەو ئایەتەیە کە خوای گەورە دەفەرموێت: ﴿قُلْ أَبِٱللَّهِ وَءَايَٰتِهِۦ وَرَسُولِهِۦ كُنتُمْ تَسْتَهْزِءُونَ ۝٦٥ لَا تَعْتَذِرُوا۟ قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَٰنِكُمْ ۝٦٦ التوبة﴾ واته : (پێیان بڵێ: ئایا گاڵتەتان بەخواو ئایەتەکانی و بە پێغەمبەرەکەی کردبوو؟ (٦٥) بڵێ: بڕوبیانووی بێجێ مەهێننەوە، چونکە پاش ئەوە باوەڕتان هێنا، کافربوونەوە(٦٦)).

السَّابِعُ:حەوتەم :

السِّحْرُ-وَمِنْهُ: الصَّرْفُ وَالْعَطْفُ-، فَمَنْ فَعَلَهُ أَوْ رَضِيَ بِهِ = كَفَرَ.

جادوو ، هەر لەوانە لەیەک جیاکردنەوە و سۆز (لە یەک نزیک کردنەوە)، جا هەرکەسێ ئەو کارەی کرد یان پێی رازی بوو ئەوا کوفری کردووە

وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّىٰ يَقُولَآ إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ﴾ [البقرة:١٠٢].

بەڵگەش ئەو ئایەتەیە کە خوای گەورە دەفەرموێت: ﴿وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّىٰ يَقُولَآ إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۝١٠٢﴾ البقرة واتە: (وە لەهەمان کاتدا هەر کەسێکیان فێری جادوو دەکرد لە سەرەتاوە پێیان دەگوت: ئەم کارەی ئێمە تەنها بۆ تاقیکردنەوەو فێر بوونی جیاکردنەوەی (موعجیزە) و(سیحرە) و لەلایەن خواوە نێردراوین، کەوابوو ئاگادار بە! خۆت کافر مەکە و فێری جادوو نەبیت).

الثَّامِنُ: هەشتەم :

مُظَاهَرَةُ المُشْرِكِينَ وَمُعَاوَنَتُهُم عَلَى المُسْلِمِينَ.

کۆمەک کردنی موشریکەکان و یارمەتیدانیان لە دژی موسڵمانان .

وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُۥ مِنْهُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ۝٥١﴾ [المائدة].

بەڵگەش ئەو ئایەتەیە کە خوای گەورە دەفەرموێت: ﴿وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُۥ مِنْهُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ۝٥١﴾ المائدة واتە: (و هەر کەسێکیشتان دۆستایەتییان لەگەڵ بکاو، بیانکا بەیارمەتیدەرو دۆستی خۆی، وە یان هاوکاریی و هاوڕێییان بکات ، بێ شك ئەوکەسە هەر لەوانەو بەوان دادەنرێ، ئەگەرچی بەناسنامەیش موسڵمان بێت بیگومان خوا هیدایەت و ڕێنمایی گەلی ناهەق و ستەمکار ناکات) .

التَّاسِعُ: نۆیەم :

مَنْ اعْتَـقَدَ أَنَّ بَعْضَ النَّاسِ يَسَعُهُ الخُرُوجُ عَنْ شَرِيعَةِ مُحَمَّدٍ ﷺ -كَمَا وَسِعَ الخَضِرَ الخُرُوجُ عَنْ شَرِيعَةِ مُوسَى ع-؛ فَهُوَ كَافِرٌ.

هەرکەسێ باوەڕی وابێت کەوا هەندێ کەس بۆیان هەیە لە شەریعەتەکەی محمد دەرچن، هەروەکو چۆن (خضر) بۆی بوو لە شەریعەتەکەی موسا دەرچێت ، ئەوا کافرە .

العَاشِرُ: دەیەم :

الإِعْرَاضُ عَنْ دِينِ اللهِ، لَا يَتَعَلَّمُهُ وَلَا يَعْمَلُ بِهِ.

پشت کردن لە دینی خوای گەورە ، نە فێری دەبێت و نە کاری پێ بکات.

وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِـَٔايَـٰتِ رَبِّهِۦ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَآ ۚ إِنَّا مِنَ ٱلْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ ﴿٢٢﴾﴾ [السجدة].

بەڵگەش ئەو ئایەتەیە کە خوای گەورە دەفەرموێت: ﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِـَٔايَـٰتِ رَبِّهِۦ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَآ ۚ إِنَّا مِنَ ٱلْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ ﴿٢٢﴾السجدة﴾ واتە : کێ لەو کەسە ستەمکارترە کە بەئایەتەکانی پەروەردگاری ئامۆژگاریی دەکرێت کەچی ڕوویان لێوەرچەرخێنێت؟ ئەوانە تاوانبارن، بەڕاستی ئێمەش تۆڵە لە تاوانباران ئەسێنین.)

وَلَا فَرْقَ فِي جَمِيعِ هَـٰذِهِ النَّوَاقِضِ بَيْنَ الهَازِلِ وَالجَادِّ والخَائِفِ، إِلَّا الْمُكْرَه.

وە هیچ جیاوازیەک نییە لەم هەڵوەشێنەرەوانەدا لە نێوان کەسێک بە گاڵتەوە بیکات و کەسێک بە ڕاستی بیکات و کەسێکی ترساودا و ئیللا کەسێکی ناچار نەبێت.

وَكُلُّهَا مِنْ أَعْظَمِ مَا يَكُونُ خَطَرًا، وَأَكْثَرِ مَا يَكُونُ وُقُوعًا، فَيَنْبَغِي لِلْمُسْلِمِ أَنْ يَحْذَرَهَا، وَيَخَافَ مِنْهَا عَلَى نَفْسِهِ،

وە هەر هەمووی لە گەورەترین شتە ترسناکەکانە ، وە لە هەمووی زیاتر روودەدات ، بۆیە پێویستە لەسەر کەسی موسڵمان لێی بە ئاگا بێت ، وە لێی بترسێت لەسەر خۆی

نَعُوذُ بِاللهِ مِنْ مُوجِبَاتِ غَضَبِهِ وَأَلِيمِ عِقَابِهِ.

، پەنا دەگرین بە خوا لەوەی غەزەبی خۆی و سزا سەختەکەی بە سەرماندا پێویست دەکات.

وَصَلَّى اللهُ عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.

وصلى الله على خير خلقه محمد وعلى اله وصحبه وسلم